

מן התלמוד

סדר זרעים,
מסכת ברכות, דף ל'

"אמר רבי אבין ואיתימא רבי אבינא: מאי קראה
- כמגדל דוד צוארך בנוי לתלפיות, תל שכל
פיות פונים בו"

איתימא - אם תאמר
קראה - בסוק

ח

הסבר: רבי אבין או רבי אבינא לומד מהפסוק
שכל מי שמתפלל צריך לכוון את פניו לירושלים,
שמכונה תלפיות משום שהיא תל שכל הפיות
פונים לעברו.

על המפה

בית אורי צבי גרינברג בירושלים

בית אצ"ג, או בית אורי צבי גרינברג,
נמצא בירושלים ברחוב יפו, ומשמש
כמרכז לתרבות, שירה וקידום יצירה.
הוא נוסד כ-15 שנה לאחר פטירתו של
אורי צבי גרינברג, מתוך מטרה להנציח
את זכרו ולהמשיך את מורשת השירה
שלו. במקום מתקיימים אירועים שונים,
ביניהם ערבי שירה, סדנאות יצירה,
השקות ספרים, ימי עיון לקהלים שונים
ועוד. כמו כן הוא מקדם תוכניות לקידום
יוצרים ויצירה ברחבי הארץ

אירוע שירה בבית אורי צבי
(Wikipedia, Galjerusalem)

סדר זרעים | מסכת ברכות, דפים ל'- ל"ו
פרשת בשלח | ז'- י"ג בשבט (2-8 לפברואר)

דף ל': תפילת הדרך

כאשר אדם יוצא לדרך, עליו להתפלל תפילה "תפילת הדרך": **"יהי רצון מלפניך ה'... שתוליכנו לשלום ותציעידנו לשלום..."**, כדי להתפלל שלא ינזק בדרך.

לא כל דרך מחיבת תפילה, וישנן דעות שונות בין פוסקי ההלכה מתי יש לומר תפילת הדרך ומתי אין צורך. ברור שכלל שהנסיעה ארוכה יותר והיא מחוץ לעיר וביריחו ממוקם מושב הדרך מחייב יותר את אמירת תפילת הדרך.

אם נתבונן בנוסח התפילה נבחין, כי חכמים תיקנו את תפילת הדרך בלשון רבים: **"שתוליכנו לשלום, ותציעידנו לשלום"**.

חכמים תיקנו לומר תפילת הדרך בלשון רבים, כדי שזכות הרבים ההולכים בדרך תעמוד להולך היחיד ותפילתו תישמע במרומים, כי זכות הרבים גדולה מאוד.

דף ל"א: תפילה בשמחה

כאשר יהודי מתפלל, עליו לשמוח בשמחת מצוה, לפיכך תיקנו חכמים לומר בתפילת ערבית ובתפילת שחרית את גאולת מצרים, ובתפילת מנחה תיקנו לומר את תפילת "אשרי", כי במסוקים אלה יש דברי שבח ושמחה. כמו כן, מתפילות חנה המופיעה בתפילת ספר שמואל, לומדים הלכות רבות של התפילה.

תפילה בלחש: יש להתפלל בלחש את תפילת העמידה, כפי שחנה התפללה בלחש. **שיכור אסור להתפלל:** אדם ששתה משקאות חריפים והשתכר, אסור לו להתפלל. זאת לומדים מכך, שעלי הכהן חשב בטעות שחנה שיכורה, והוא גער בה, מדוע את מתפללת כשאת שיכורה, והרי זה אסור, כי אין לעמוד כך לפני המלך.

דף ל"ב: דיבור עם המלך

פעם אחת, הלך יהודי בדרך ונעמד להתפלל. עבר במקום שר גוי ואמר ליהודי "שלום", אך הוא לא ענה לו. השר התרגז וכעס, וכאשר היהודי סיים להתפלל, הוא גער בו: "מדוע לא ענית לי? הן הייתי יכול להרוג אותך!"

ענה לו היהודי: "אדוני השר! תאר לך שאאתה תעמוד ותדבר עם מלך, ובאותו זמן חבר שלך יבדוק אותך בברכת "שלום". האם תפסיק לדבר עם המלך ותענה על ברכת השלום של החבר שלך?"

- ודאי שלא - ענה השר.

אדוני השר! - אמר היהודי - הקב"ה הוא מלך מלכי המלכים, איך רצית שאפסיק להתפלל אליו כדי לענות לך? השר התפייס ופטר את היהודי לשלום.

מתפללים

לפניכם אירוע שעור דיון משפחתי סוער -

יואב עשה קניות בסופר השכונתי, ובסיומום לקח לביתו את מה שקנה בעגלה של הסופר. לאחר שסיים לשים את הקניות בבית, רצה לקחת את העגלה ולהשתמש בה כדי להוריד מהבית לאוטו כמה חפצים כבדים, ואח"כ להחזיר את העגלה למקומה בסופר. הדבר עורר דיון משפחתי.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה אמרו שאם הוא בסך הכל מוריד במושך כמה דקות כמה דברים מהבית לאוטו, זה לא פוגע בעבודה השוטפת של הסופר ולא מקלקל כלום, אז אין בכך בעיה. גם מנהלי הסופר יודעים שמדי פעם אנשים מובילים דברים פרטיים בעגלות שלהם, ואם זה לא גורם נזק ולא מפריע לעבודה אז מבחינתם זה חלק מהשירות וזה בסדר.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה אמרו לו שאסור לו לעשות זאת, מכיוון שמותר להשתמש בעגלה של הסופר רק לצורך מוצרים מהסופר ולא לצרכים פרטיים.

וא... מה?
ע"תכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

★ | מן ההסטוריה

מאורעות תרפ"ט

מאורעות תרפ"ט היו סדרת אירועים אלימים והתפרעויות שחוללו הערבים בארץ במהלך חודש אב תרפ"ט. הם החלו בירושלים, שם האשים המופתי חאג' אמין אל חוסייני את היהודים בניסיון להשתלט על הר הבית, ובעקבות זאת פרצו תגרות אלימות במקום. הפרעות התפשטו ליישובים אחרים בארץ, ובמהלכן תקפו המוני פורעים ערבים את היהודים, רצחו ובזזו. 133 יהודים נרצחו בפרעות, 339 נפצעו, ויישובים וקהילות רבים ננטשו ונחרבו. בין היתר נטבחו באכזריות 67 יהודים תושבי חברון. השלטונות הבריטים לא פעלו מספיק לדיכוי ההתפרעויות. לאחר שוך המהומות הוקמה ועדת חקירה, ואחריה פרסמו הבריטים את הספר הלבן, שהגביל עליית יהודים לארץ.

מודעת אבל בעיתון דבר מאורעות תרפ"ט (דבר - עיתון דבר, Wikipedia)

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

קדיש

תפילה שמשמעותה העיקרית היא שבח ובקשה לה' שיתגדל ויתקדש שמו הגדול עלינו.

תפילת ה"קדיש" נפתחת במלים: **"יְתְגַדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא"**, ומשמעותו היא: יתגדל ויתקדש שמו הגדול בעולם. לאחר כל פסקה בקדיש, הציבור עונה "אמן". יש כמה סוגי קדיש: א. **"חצי קדיש"** ו"קדיש שלם", הנאמרים במהלך התפילות ע"י החזן. ב. **"קדיש דרבנן"** הנאמר אחרי לימוד או אזכור במהלך התפילה של מאמר מדברי חכמים. ג. **"קדיש יתום"** שיתום אומר בציבור במהלך שנת אבל ובימי זיכרון, כדי לזכות את נשמת קרובו הנפטר.

מי אני?

- נחשב לאחד מגדולי המשוררים העבריים.
- בשירתו תיאר מעין חזיונות נבואיים, ואף חזה מראש את השואה.
- שם משפחתו העברי היה טור מלכא.
- ושפע מאד ממאורעות תרפ"ט והתייחס אליהם בשיריו.

חזקוני, יצחק יצחק

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934		2883	2448	2448		2238	1948	0
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק 2-	הלל הזקן	352- הקמת ביהמ"ק 2-	422- חורבן ביהמ"ק 1- ו-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק 1-	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	1311- יציאת מצרים	אפרים ומנשה	1521- בניי במצרים	1812- אברהם אבינו	3760- בריאת העולם

סדר זרעים | מִסְכַּת בְּרֻכּוֹת, דְּפִים ל"ג - ל"ז

דף ל"ג: הַבְּדִלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת

בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת מְבַדִּילִים בֵּין קוֹדֶשׁ לַחֹל. כְּלוּמַר, מְבַדִּילִים בֵּין הַשַּׁבָּת לְבֵין יָמוֹת הַחֹל. קִיּוּמוֹת שְׁתֵּי הַבְּדִלּוֹת. אֶת הָרָאוּשׁוֹנָה אוֹמְרִים בְּתַפְּסִילַת הָעֵמִידָה שֶׁל תְּפִילַת עֶרְבִית בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, וְאֶת הַבְּדִלָה הַשְּׁנִיָּה אוֹמְרִים בְּשַׁעַר שְׁמִבְּרָכִים עַל הַכּוֹס, וְגַם מְרִיחִים בְּשָׂמִים וּמְדַלִּיקִים נֵר.

מִי שֶׁשָּׂכַח לֹאמַר "הַבְּדִלָה" בְּתַפְּסִילַת עֶרְבִית, אֵינוֹ צָרִיךְ לַחְזֹר עַל כָּל הַתְּפִילָה, מִפְּנֵי שֶׁלְאַחֵר מִכֵּן הוּא יֹאמַר אֶת הַבְּדִלָה הַשְּׁנִיָּה.

אוֹלֵם, אִם שָׂכַח לֹאמַר הַבְּדִלָה בְּתַפְּסִילָה, וְאַחֵר כִּף אָכַל לִפְנֵי שֶׁהִבְדִּיל עַל הַכּוֹס, וּבִרְךָ עַל הַנֵּר וְעַל הַבְּשָׂמִים - צָרִיךְ לַחְזֹר עַל תְּפִילַת הָעֵמִידָה שֶׁל עֶרְבִית.

דף ל"ד: פְּרִיעוֹת בְּתַפְּסִילַת הָעֵמִידָה

בְּתַפְּסִילַת הָעֵמִידָה, כוֹרְעִים בְּאַרְבַּעַה מְקוֹמוֹת. א. בְּתַחֲלִיל הַבְּרָכָה הָרָאוּשׁוֹנָה. ב. בְּסוֹף הַבְּרָכָה הָרָאוּשׁוֹנָה. ג. בְּתַחֲלִיל בְּרַכַּת "מִזְדִּים". ד. בְּסוֹף בְּרַכַּת מוֹדִים - בְּ"פְרוּחַ אֶתְּהָ... הַטּוֹב שֶׁמָּה וְלֹךְ נָאָה לְהוֹדוֹת". הַמְתַּפְּלֵל אֵינוֹ רָשָׁא לְכוֹרֵעַ בְּמְקוֹמוֹת נוספים, כִּי אִם בְּמְקוֹמוֹת הַלָּלוּ, אֲשֶׁר נִקְבְּעוּ עַל יְדֵי חֲכָמִים.

כָּל הָאָמּוֹר הוּא בְּתַפְּסִילַת רְגִל, אוֹלֵם כִּהֵּן גָּדוֹל כוֹרֵעַ בְּתַחֲלִיל כָּל בְּרָכָה שֶׁבְּתַפְּסִילַת הָעֵמִידָה, וְאֵילּוּ הַמְּלָךְ מְתַפְּלֵל אֶת כָּל הַתְּפִילָה בְּכָרִיעָה.

הַתְּלַמִּיד מֵבִיא לְכֹף רִאֲיָה מְדַבְּרִי הַנִּבְיָא בְּסִפּר מַלְכִּים, כְּאֲשֶׁר שָׁלְמָה הַמְּלָךְ סִים לְהַתְּפִילֵל, הוּא "קָם מִלִּפְנֵי מִזְבֵּחַ ה', מִכְּרַע עַל בְּרָכָיו". כְּלוּמַר, הוּא קָם מִכְּרִיעוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כָּרַע כָּל הַתְּפִילָה.

מִדּוּעַ כִּהֵּן גָּדוֹל וּמְלָךְ כוֹרְעִים בְּתַפְּסִילָה יוֹתֵר מֵאֲדָם רְגִיל? מִפְּנֵי שֶׁכָּכָל שְׂאֵדָם חָשׁוֹב יוֹתֵר, עָלָיו לְהַכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר לִפְנֵי הַקֹּדֶשׁ.

דף ל"ה: בְּרָכָה לִפְנֵי הָאוֹכֵל

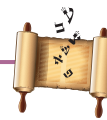
מִכֵּין שְׂאִסּוֹר לְהִנּוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא בְּרָכָה, לֵכֵן, יֵשׁ לְלַמּוֹד אֶת הַלְכוֹת בְּרֻכּוֹת, לְדַעַת אֵיזוֹ בְּרָכָה מְבָרְכִים עַל כָּל סוּג מֵאֹכֵל.

חֲז"ל תִּיקְנוּ לְבָרֵךְ עַל אֲכִילַת פְּרוֹת הָעֵץ, "בּוֹרָא פְּרִי הָעֵץ". וְהֵנָּה, הֵיִן מוֹפֵק מִן הָעֲנָבִים, שֶׁהֵם פְּרִי הָעֵץ, וּבְכָל זֹאת אֵין מְבָרְכִים עַל הֵיִן "בּוֹרָא פְּרִי הָעֵץ", מִפְּנֵי שֶׁחֲכָמִים תִּיקְנוּ לוֹ בְּרָכָה מִיּוֹחֲדוֹת, "בּוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן", מִפְּנֵי שֶׁהֵיִן חָשׁוֹב בְּיוֹתֵר. גַּם הַלֶּחֶם חָשׁוֹב בְּיוֹתֵר, וְתִיקְנוּ לוֹ בְּרָכָה מִיּוֹחֲדוֹת. עַל כָּל הַמֵּאֲכָלִים הַגְּדֹלִים מִן הָאֲדָמָה מְבָרְכִים "בּוֹרָא פְּרִי הָאֲדָמָה", וְאֵילּוּ עַל הַלֶּחֶם, שֶׁנַּעֲשֶׂה מַחֲשֶׂה הַגְּדֹלָה בְּאֲדָמָה, מְבָרְכִים "הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ".

דף ל"ו: בְּרָכָה עַל שֶׁמֶן זֵית

עַל דְּבַר הַגָּדֵל מִן הָעֵץ מְבָרְכִים "בּוֹרָא פְּרִי הָעֵץ", וְהַשּׁוֹתָה שֶׁמֶן זֵית אֵינוֹ מְבָרֵךְ מֵאֻמָּה.

מִדּוּעַ? בְּרֻכּוֹת הָאֲכִילָה מְכַוֵּנוֹת "בְּרֻכּוֹת הַנֶּהֱנִין", מִפְּנֵי שֶׁמְבָרְכִים אוֹתָן כְּשֶׁנֶּהֱנִים מִן הָאֲכִילָה. מִכֵּין שֶׁכְּאֲשֶׁר אָדָם שׁוֹתָה שֶׁמֶן זֵית לְבָד, בְּלִי מֵאֹכֵל אַחֵר, הַשֶּׁמֶן מְזִיק לוֹ, כִּי שְׁתִּית שֶׁמֶן זֵית בִּפְנֵי עֲצָמָה, מְזִיקָה לְגוּף, וְהַשּׁוֹתָה אֵינוֹ נֶהֱנָה, לֵכֵן לֹא יִבְרַךְ בְּרַכַּת הַנֶּהֱנִין.

דבר תורה

זמן לא רב אחרי הנס האדיר של קריעת ים סוף מגיע משבר קשה. בני ישראל צמאים למים ומתחילים להתלונן על כך שהמים היחידים שבפניהם הם מרים. משה צועק אל ה' ומקבל תשובה: "ויצעק אל ה', ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים". לעיתים כשאנו מגיעים למקום חדש או משנים מהדרך אליה התרגלנו - יש מרירות וקושי סביב ההסתגלות לדבר החדש. זיכרון העבר של מקום הנוחות אליו הורגלנו עלול להביא אותנו להתלונן ולהישבר. **הקב"ה מלמד את משה עצה כיצד להתגבר על קשיים המגיעים בתחילת דרך חדשה:** "ויורהו ה' עץ" - מלשון עצה. ומהי העצה? **"וישלך אל המים"** - כלומר, תקפוצ ותשליך את עצמך בבת אחת לתוך המים, אל תנסה להתרגל בהדרגה אלא קפוצ בבת אחת. ואם תעשה כן - **"וימתקו המים"** - תגלה שהכל בסדר, שאתה מסוגל ויכול גם אל המים הקרים שלפני רגע חשבת שלעולם לא תוכל להיכנס אליהם.

היזרה!

יהודי רגיל עושה זאת לפחות 12 פעמים ביום, לובש החושן - לפחות 54 פעמים, וחובש הכתר - רק שלוש. במה מדובר?

(טַמְּסֵם אֶם טַמְּסֵם לֹא לְטַמְּסֵם וְאִם לְטַמְּסֵם אֶם טַמְּסֵם לֹא לְטַמְּסֵם וְאִם לְטַמְּסֵם אֶם טַמְּסֵם לֹא לְטַמְּסֵם)

שאלות חשובות ???

1. מדוע תיקנו חכמים את תפילת הדרך בלשון רבים?
2. אילו הלכות הקשורות לתפילה לומדים מתפילת חנה?
3. אילו פריעות יש לעשות בתפילת העמידה?

בין הפותרים נכונה תיעור הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איתני. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

